

Algemeen	
Onderwerp	Voorstel pilot Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Rinelle van den Top
Eenheid	Sturing
E-mail	r.vandentop@ggdgv.nl
Kenmerk	19.0010755
Datum	27 mei 2019

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Instemmen met het voorstel om een pilot met de Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen (monitor SKG) uit te voeren in één van de regiogemeenten.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
21-05-19	Klankbordgroep SD	Adviseren	Eens met voorstel. Gemeente Gooise Meren staat open voor deelname aan de pilot.
06-06-19	Directie-overleg	Vaststellen	Positief advies.
27-06-19	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	

Toelichting

Beknopte toelichting
Eén van de opdrachten uit de Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering Bescherming en Opvang is het uitwerken van een voorstel voor de opzet van een monitor SKG. Om beter in kaart te brengen hoe de opzet van deze monitor eruit zou moeten zien, welke (tijds)inspanning de opzet van de monitor vraagt van gemeenten en wat de monitor oplevert, wordt voorgesteld een pilot uit te voeren in één van de regiogemeenten.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Voorstel pilot monitor Sociaal Kwetsbare Groepen
Bijlage 2.	Memo monitor Sociaal Kwetsbare Groepen

Algemeen	
Onderwerp	Voorstel pilot Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Rinelle van den Top
Eenheid	Sturing
E-mail	r.vandentop@ggdgv.nl
Kenmerk	19.0010749
Datum	27 mei 2019

Voorstel

Instemmen met het voorstel om een pilot met de Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen (monitor SKG) uit te voeren in één van de regiogemeenten.

Kernboodschap

Eén van de opdrachten uit de Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering Bescherming en Opvang is het uitwerken van een voorstel voor de opzet van een monitor SKG. Om beter in kaart te brengen hoe de opzet van deze monitor eruit zou moeten zien, welke (tijds)inspanning de opzet van de monitor vraagt van gemeenten en wat de monitor oplevert, wordt voorgesteld een pilot uit te voeren in één van de regiogemeenten.

Aanleiding

De wens voor een monitor SKG komt voort uit de behoefte van beleidsmakers/professionals naar meer inzicht in cijfers en ontwikkelingen m.b.t. de doelgroep van Bescherming en Opvang. Deze wens is ook opgenomen in de agenda preventie en vroegsignalering voor Bescherming en Opvang 2018-2019. Een dergelijke monitor heeft alleen meerwaarde als deze gemeenten ondersteunt bij lokaal beleid. In het klankbordgroepoverleg van 19 maart jl. is dan ook stilgestaan bij de mogelijke opzet, doelen en opbrengsten van deze monitor (zie voorbereidende memo in bijlage 1).

De conclusies/vervolgstappen uit dit overleg waren:

- De monitor SKG sluit aan bij de wens van gemeenten om het (volgende) beleidsplan Bescherming en Opvang beter cijfermatig te kunnen onderbouwen.
- Gemeenten hebben behoefte aan een dergelijke monitor, mits er ondersteuning is bij de duiding van de resultaten. Rinelle van den Top gaat na wat de mogelijkheden zijn en in hoeverre bij de duiding van de resultaten aangesloten kan worden bij de duiding van de resultaten van de Gemeentezorgspiegel. *Navraag bij diverse GGD'en/ gemeenten heeft duidelijk gemaakt dat een goede duiding van de resultaten een samenspel moet zijn tussen experts, gemeenten, onderzoekers en partijen uit het veld. Omdat de lokale/regionale situatie van groot belang is bij de duiding van de resultaten, kan dit niet enkel worden overgelaten aan een externe expert. Voor de duiding van de gegevens uit de Gemeentezorgspiegel geldt dat er een aantal keer per jaar vanuit de Regio en gemeenten een overleg plaatsvindt om gezamenlijk de resultaten te duiden. In de toekomst zou aan dit overleg ook de duiding van de resultaten uit de monitor SKG kunnen worden gekoppeld.*
- Hoewel de bestaande 'blauwdruk' voor de opzet van de monitor SKG niet leidend hoeft te zijn, kan deze wel als inspiratie dienen voor een monitor in de regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenten vinden het echter lastig om aan te geven welke SKG indicatoren zij graag zouden terugzien in de Gooise monitor, omdat ze zich nog onvoldoende kunnen voorstellen wat de monitor precies oplevert.
- Gemeenten vragen zich af of deze monitor ook ingezet kan worden voor de doelgroep jeugd. *Navraag bij andere GGD'en/gemeenten laat zien dat dat een monitor SKG niet/nauwelijks wordt uitgevoerd voor deze doelgroep. De doelgroep jeugd vraagt volgens hen ook om een heel andere aanpak en indicatorenset. Omdat de doelgroep van Bescherming en Opvang grotendeels volwassenen zijn, lijkt het aannemelijk ons eerst te richten op deze doelgroep.*

Voorstel pilot monitor SKG

Bovenstaande informatie over de conclusies/vervolgstappen leidt tot het volgende voorstel:

- Het uitvoeren van een pilot met de monitor SKG in één van de regiogemeenten om de daadwerkelijke meerwaarde te onderzoeken.
- In deze gemeente worden de cijfers van een aantal belangrijke indicatoren van de monitor SKG in kaart gebracht.
- Met een aantal medewerkers van de gemeenten, Regio/GGD, mensen uit het veld en een expert wordt geprobeerd de resultaten te duiden.
- De opbrengsten van de pilot worden gerapporteerd aan de ambtelijke werkgroep Bescherming en Opvang, het DO en PFHO Sociaal Domein.
- Aan de hand van deze opbrengsten wordt een besluit genomen over de verdere implementatie van de monitor SKG in de andere regiogemeenten.

Argumenten

Door een pilot met de monitor SKG uit te voeren kan meer inzicht worden verkregen in:

- De opbrengsten die de inzet van de monitor SKG levert. In de andere regio's gaf de monitor inzicht in ontwikkelingen binnen de doelgroep op het gebied van gezondheid, leefomstandigheden en nieuwe knelpunten.
- De indicatoren die van belang zijn bij de opzet van de monitor SKG.
- De lokale en regionale inzet die nodig is voor de opzet van deze monitor.

Aan de hand van dit inzicht kan een beter besluit worden genomen over de verdere implementatie van de monitor SKG in de regio.

Financiën

De pilot wordt grotendeels kostenneutraal uitgevoerd. Voor de inhuur van een extern adviseur om te ondersteunen bij de duiding van de resultaten is maximaal €3.000,- nodig. Deze kosten bekostigd worden binnen de huidige begroting voor preventieve maatregelen binnen Bescherming en Opvang.

Uitvoering

De pilot wordt uitgevoerd in één gemeente. Dit zal een samenwerking zijn tussen de Regio en de betreffende gemeente. Medewerking van de gemeente wordt gevraagd bij:

- Het bepalen van de indicatoren die worden geïnccludeerd in de pilot (1-2 overleggen).
- Het aanleveren van een aantal lokale cijfers (ongeveer 5 indicatoren).
- Het duiden van de gegevens met diverse collega's die werkzaam zijn in dit werkveld (1-2 overleggen).
- Het mede- rapporteren over de uitkomsten van de pilot aan de andere gemeenten.

De planning van de uitvoering van deze pilot geschiedt in overleg met de betreffende gemeente. Het streven is te starten met de pilot na de zomer 2019 en de resultaten uiterlijk in het voorjaar 2020 op te leveren.

Bijlage(n)

Bijlage 1: Memo monitor SKG, ambtelijk overleg 19 maart 2019.

Bijlage 1: Memo monitor Sociaal Kwetsbare Groepen

Algemeen	
Aan	Klankbordgroep Bescherming en Opvang
Van	Rinelle van den Top
Datum	11 maart 2019
Verspreiden	Nee

Eén van de opdrachten in de Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering Bescherming en Opvang is het uitwerken van een voorstel voor de opzet van een Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen (monitor SKG). Deze wens komt voort uit de behoefte van beleidsmakers/professionals voor meer inzicht in cijfers en ontwikkelingen m.b.t. de doelgroep van Bescherming en Opvang.

Een dergelijke monitor heeft alleen meerwaarde als deze gemeenten ondersteunt bij lokaal beleid. Het doel van deze memo is dan ook een discussie te voeren over de meerwaarde van een monitor voor gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek.

Doelen

Een monitor voor kwetsbare groepen kan worden ingezet voor o.a. de volgende doelen:

- Als hulpmiddel voor het stellen van prioriteiten in gemeentelijk/regionaal beleid. Een monitor biedt aangrijpingspunten voor zowel collectieve en selectieve preventie als voor het organiseren van (geïndiceerde) zorg.
- Als instrument om de situatie van kwetsbare groepen in kaart te brengen en ontwikkelingen te volgen in de tijd.
- Als instrument voor signalering van (beginnende) problemen in de gemeente/regio. De resultaten kunnen aanleiding zijn voor verdiepend vervolgonderzoek.
- Als informatiebron voor het opstellen van gemeentelijke/regionale beleidsnota's in het kader van de wmo.

Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen

Al jaren brengen veel gemeenten in Nederland de OGGZ doelgroep in kaart door middel van monitors. De academische werkplaats Tranzo heeft op basis van deze verschillende monitors een landelijke standaard ontwikkeld: de monitor SKG. Deze monitor is beschreven in een [e-book \(2015\)](#) en is bedoeld als een landelijke standaard voor kleinere en middelgrote gemeenten (zie voor de indicatoren uit de monitor [bijlage 1a](#)). In de monitor SKG worden bestaande gegevens van verschillende organisaties bij elkaar gebracht (GGD, CBS, politie, woningbouw, GGZ Nederland, etc) en wordt geen nieuw onderzoek gedaan.

Uit een inventarisatie van de GGD onder andere regio's blijkt dat de monitor SKG niet meer als zodanig wordt gebruikt en dat deze ook niet meer geupdated wordt. Het advies is dan ook om deze monitor SKG niet in te zetten, maar hooguit te gebruiken als bronnendocument voor het opzetten van een eigen monitor.

Discussie: opzetten van een eigen monitor in Gooi en Vechtstreek?

Ondanks dat de monitor SKG niet meer als zodanig wordt gebruikt, zijn er wel diverse gemeenten in Nederland die de OGGZ doelgroep monitoren met een eigen (vergelijkbare) monitor. Ook in de regio Gooi en Vechtstreek zou een eigen monitor kunnen worden opgezet. Om de kosten van de monitor SKG te drukken, kan ervoor worden gekozen de monitor te koppelen aan de Staat van de Regio.

Aan een discussie over een eigen monitor, liggen de volgende vragen ten grondslag.

- Heeft een monitor meerwaarde voor het lokaal beleid van gemeenten? En zo ja:
 - o Welke doelen moet deze monitor dienen voor gemeenten?
 - o Welke cijfers zijn voor gemeenten interessant om te monitoren?
 - o Met welke frequentie zou een monitor moeten plaatsvinden?

Bijlage 1a: Indicatoren Monitor Sociaal Kwetsbare Groepen

Indicatoren

De monitor SKG is opgebouwd volgens de verschillende niveaus van de OGGZ-ladder:

- Niveau 0/1: algehele bevolking
- Niveau 2: kwetsbaar in de gemeenschap
- Niveau 3: kwetsbaar in instituties
- Niveau 4: kwetsbaar op straat

In de monitor SKG worden bestaande gegevens van verschillende organisaties bij elkaar gebracht (GGD, CBS, politie, woningbouw, GGZ Nederland, etc) en geen nieuw onderzoek gedaan. De gegevens zijn in principe direct te vinden of op te vragen zijn bij de betreffende organisaties. De indicatoren staan weergegeven in de bijlage 1. De ontwikkelaars van de monitor hebben een aantal basis indicatoren aangegeven (dik gedrukt) en een aantal aanvullende/verdiepende indicatoren (overige indicatoren). Afhankelijk van de wens van een gemeente/regio kunnen de basis indicatoren worden aangevuld met verdiepende of andere indicatoren.

Trede 0/1: algemene bevolking

Domein	Bestaansvoorwaarden			Veiligheid	Relaties	Gezondheid en middelengebruik			
Leefgebieden	Huisvesting	Inkomen & financiën	Dagactiviteiten & werk	Criminaliteit	Familie en sociale relaties	Lichamelijke gezondheid	Psychische gezondheid	Alcoholgebruik	Drugsgebruik
	CBS: Aandeel sociale huur woningen	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, moeite met rondkomen	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, vrijwilligerswerk	CBS Integrale Veiligheids monitor: Inwoners die zich wel eens of vaak onveilig voelen in hun buurt	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, (zeer) ernstig eenzaam	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, één of meer chronische ziekten	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, hoog risico op een angststoornis of een depressie	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, zware drinkers	
		CBS: Inwoners met Werkloosheids-, Arbeidsongeschiktheids- of bijstands uitkering	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, mantelzorg geven	CBS Integrale Veiligheids monitor: Veel sociale overlast in de buurt of	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, afgelopen jaar huiselijk geweld	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, gezondheid gaat wel of (zeer) slecht			
		CBS: Huis houdens met laag inkomen	CBS: Bruto arbeids-participatie	Burgerpeiling (KING): Inwoners die zich meestal onveilig voelen in hun buurt	CBS: Eenouder gezinnen	Monitor GGD: Inwoners van 19 jaar en ouder, beperkt in bezigheden door de lichamelijke gezondheid			
		CBS: Huishoudens met (extreem) laag inkomen	CBS: Netto arbeids-participatie	Burgerpeiling (KING): Inwoners die veel overlast ervaren van buurtbewoners	CBS: Eenpersoons huishoudens				
		CBS: Wanbetalers zorgverzekeringswet	CBS: Voortijdige Schoolverlaters	Lokaal politie: Overlastmeldingen bij politie	Monitor GGD: Kwetsbare ouderen: Inwoners van 65 jaar en ouder, lichamelijk, psychisch en sociaal kwetsbaar				

Trede 2: kwetsbaar in de gemeenschap

Domein	Bestaansvoorwaarden			Veiligheid	Relaties	Gezondheid en middelengebruik			
Leefgebieden	Huisvesting	Inkomen & financiën	Dagactiviteiten & werk	Criminaliteit	Familie en sociale relaties	Lichamelijke gezondheid	Psychische gezondheid	Alcoholgebruik	Drugsgebruik
	<i>Lokaal gemeente:</i> Dreigende huisuitzettingen	<i>Lokaal gemeente:</i> Cliënten aangemeld voor minnelijk schuldhulpverleningstraject		KLPD: - Aantal jeugdige veelplegers - Aantal volwassen veelplegers - Aantal zeer actieve veelplegers	<i>Lokaal Bemoezorg:</i> Aantal cliënten bemoezorg (naar herkomst en achtergrond)		<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten crisishulp GGZ	LADIS: Zorggebruik verslavingszorg (alcohol als primaire problematiek)	LADIS: Zorggebruik Verslavingszorg (opiaten, cocaïne, cannabis, amfetamine of GHB als primaire problematiek)
	Lokaal woningcorporatie: Feitelijke huisuitzettingen	<i>Via GGD:</i> Cliënten toegelaten tot wettelijk/Wsnp schuldhulpverleningstraject			<i>Lokaal Politie:</i> Aantal incidenten huiselijk geweld		<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten ambulante hulpverlening GGZ	<i>LADIS:</i> Aantal (nieuwe) cliënten verslavingszorg (intra-muraal en extramuraal)	<i>LADIS:</i> Aantal (nieuwe) cliënten verslavingszorg (intra-muraal en extramuraal)
	<i>Lokaal zorgnetwerk:</i> Huishoudens waarbij sprake was van woonvervuiling	<i>Via GGD:</i> Cliënten voor wie wettelijk/Wsnp schuldhulpverleningstraject is			Veilig Thuis: Aantal tijdelijke huisverboden (Wet tijdelijk huisverbod)		<i>Lokaal GGZ instelling:</i> Aantal BOPZ - Dwangopnames en machtigingen	<i>GGZ NL:</i> Cliënten ambulante verslavingszorg	<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten ambulante verslavingszorg
	<i>Lokaal (MO, RIBW of maatsch.werk):</i> Begeleid wonen				Veilig Thuis: Percentage meldingen kindermishandeling			<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten crisishulp verslavingszorg	<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten crisishulp verslavingszorg
					<i>CBS:</i> Aantal tienermoeders			<i>Lokaal ziekenhuis:</i> Aantal alcohol intoxicaties	
					<i>CIZ:</i> Aantal mensen met een verstandelijke beperking in extramurale zorg			<i>Lokaal GGD:</i> Aantal aan Alcohol gerelateerde ambulance ritten	

Trede 3: kwetsbaar in instituties

Domein	Bestaansvoorwaarden			Veiligheid	Relaties	Gezondheid en middelengebruik			
Leefgebieden	Huisvesting	Inkomen & financiën	Dagactiviteiten & werk	Criminaliteit	Familie en sociale relaties	Lichamelijke gezondheid	Psychische gezondheid	Alcoholgebruik	Drugsgebruik
	<i>Lokaal MO:</i> Residentieel daklozen						<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten in GGZ instelling	<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten in instelling voor verslavingszorg	<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten in instelling voor verslavingszorg
	<i>Lokaal MO:</i> Dakloos na huisuitzetting								
	<i>Lokaal MO:</i> Daklozen met een intake en een opgesteld individueel trajectplan.								
	<i>Lokaal MO:</i> Daklozen voorzien van een stabiele mix van verblijf, inkomen en zorg.								

Trede 4: kwetsbaar op straat

Domein	Bestaansvoorwaarden			Veiligheid	Relaties	Gezondheid en middelengebruik			
Leefgebieden	Huisvesting	Inkomen & financiën	Dagactiviteiten & werk	Criminaliteit	Familie en sociale relaties	Lichamelijke gezondheid	Psychische gezondheid	Alcoholgebruik	Drugsgebruik
	<i>Lokaal MO:</i> Feitelijk daklozen	<i>Lokaal MO:</i> Dakloos met (hoge) schulden		<i>Lokaal Veiligheidshuis:</i> Aantal ex-gedetineerden			<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten GGZ dat behandeling tegen advies heeft beëindigd	<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten verslavingszorg dat behandeling tegen advies heeft beëindigd	<i>GGZ NL:</i> Aantal cliënten verslavingszorg dat behandeling tegen advies heeft beëindigd
	<i>Lokaal MO:</i> Aantal cliënten MO dat behandeling tegen advies heeft beëindigd (weglopers) en aantal weggestuurd			<i>Dienst Justitiële Inrichtingen:</i> Aantal ex-gedetineerden in nazorg programma					
				<i>Lokaal MO:</i> Dakloos na detentie					